

IX SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIET

IM. A. BARANIECKIEGO

za rok szkolny 1907/8, istnienia Kursów XL.

W KRAKOWIE 1908.

IX SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIEC

IM. A. BARANIECKIEGO

za rok szkolny 1907/8, istnienia Kursów XL.

W KRAKOWIE 1908.

IX SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIEC

IM. A. BARANIECKIEGO

za rok szkolny 1907/8, zainicjans Kursów K.B.

Nakładem Kursów wyższych im. A. Baranieckiego.

Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, pod zarządem J. Filipowskiego.

1. Zarząd i ciało nauczające.

1906/7

Kuratorya

z ramienia Sekcyi Szkolnej Rady miejskiej.

Dr. E. Bandrowski, dyr. szkoły przemysłowej.

Dr. J. Nowak, prof. Uniwersytetu.

Dr. Wł. Wasung, prof. gimn.

Dyrekcya.

Dr. J. Rostafiński, prof. Uniw., Dyrektor.

A. Szarłowski, radca szkolny, przewodniczący wydziału literackiego.

Dr. L. Marchlewski, prof. Uniw., przewodniczący wydziału przyrodniczego.

Jacek Malczewski, kierownik wydziału artystycznego.

Sekretarka.

Helena Tomaszewska.

Profesorowie.

A. Cybulski, sekr. Akad. Sztuk Piękn., wykładał historię sztuki;

Dr. N. Cybulski, prof. Uniw. i czł. Akademii, wykładał fizyologię;

M. Dubiecki, wykładał literaturę polską do epoki romantyzmu;

Dr. S. Droba, doc. Uniw. Jag., wykładał higienę;

Dr. E. Godlewski (jun.), prof. Uniw., wykładał biologię;

J. Jakóbiec, prof. gimn., wykładał psychologię i pedagogię;

Dr. L. Kolankowski, wykładał historię polską;

Ks. K. Kudasiewicz, wykładał etykę i historię kościoła;

Dr. A. Krzyżanowski, wykładał ekonomię polityczną;

T. Łopuszański, prof. gimn., wykładał matematykę;

Dr. J. Łoś, prof. Uniw., czł. Akademii, wykładał historię języka polskiego;

- Dr. L. Marchlewski, prof. Uniw., czł. Akademii, wykładał chemię;
- Dr. A. Mazanowski, prof. gimn., wykładał literaturę polską XIX w.;
- L. Piccard, radca szkolny, artysta malarz, wykładał perspektywę;
- Dr. J. Rostafiński, prof. Uniw., czł. Akademii, wykładał o zjawiskach życia oraz botanikę;
- Dr. L. Rydel, wykładał literaturę powszechną;
- J. Siedlecki, udzielał lekcji rysunków;
- L. Silbermann, prof. szkoły przemysłowej, wykładał matematykę;
- St. Smreczyński, prof. gimn., wykładał zoologię;
- Dr. M. Straszewski, prof. Uniw., wykładał historię filozofii;
- A. Szarłowski, radca szkolny, wykładał historię powszechną, historię konstytucjonalizmu oraz geografję kolonialną;
- W. Wodzinowski, artysta malarz, udzielał lekcji malarstwa;
- Dr. K. Wójcik, asyst. Uniw. Jag., wykładał geologię;
- Dr. K. Zakrzewski, doc. Uniw. Jag., wykładał fizykę;
- Dr. M. Żmigrodzki, bibliotekarz, wykładał o zabytkach i pamiątkach narodowych polskich.
- Oprócz tych, planem objętych przedmiotów, wykładał p. Z. Jachimecki historję muzyki, p. P. Rongier literaturę francuską po francusku, a p. S. Pardyak język włoski.

2. Uczenie.

A. Spis uczenie zwyczajnych wydziałów naukowych.

Litera E położona po nazwisku oznacza, że uczenica przybyła na Kursa z prywatnej edukacji i składała egzamin. Litera N po nazwisku oznacza, że uczenica, nie wysłuchawszy I kursu, zapisała się odrazu na kurs II.

W następnych ośmiu kolumnach znak I oznacza, że uczenica słuchała w danem półroczu wykładów na oznaczonym wydziale i kursie.

W kolumnie pierwszej egzaminów litera s oznacza, że uczenica składała egzamina, w kolumnie drugiej znaki I i II, że otrzymała świadectwo z ukończenia pierwszego, drugiego lub obu kursów, a znak D, że otrzymała dyplom.

	półrocze				II półrocze				Egzamina	
	kurs				kurs				składa	zdała
	literacki		przyrod.		literacki		przyrod.			
	I	II	I	II	I	II	I	II		
1. Ambrożewiczówna Jadwiga	—	I	—	—	—	—	—	—	—	I
2. Bagińska Wanda	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I II P
3. Białkowska Marya	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
4. Bieniecka Janina	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I II P
5. Birarówna Regina	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
6. Bohdanowiczówna Regina N	—	—	—	—	—	I	I	—	s	—
7. Borowska Helena	I	—	I	—	I	—	I	—	—	I
8. Brodnicka Marya	—	I	—	—	—	—	—	—	—	I
9. Bromowiczówna Izabella	—	—	I	—	—	—	—	—	—	—
10. Broniewska Czesława	I	—	I	—	—	—	—	—	—	—
11. Broniewska Zofia	I	—	I	—	—	—	—	—	—	—
12. Broniewska Stanisława	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
13. Bujalska Janina	I	—	I	—	I	—	—	—	s	—
14. Bujalska Pelagia	I	—	I	—	I	—	—	—	s	—
15. Chlebusówna Marya	—	—	—	—	I	—	—	—	—	—
16. Chojecka z Jakowiczów Marta	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
17. Chrulowiczówna Stanisława	—	—	—	—	—	I	—	—	—	—
18. Chrzanowska Janina	—	I	—	I	—	I	—	I	—	I
19. Cybulska Janina	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
20. Cynkówna Zofia	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
21. Czachorowska Józefa	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I
22. Czerna Schwarzenberg Zofia	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
23. Dargunówna Marya N	—	I	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Dergimanówna Alina E	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
25. Domagalska Józefa E	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
26. Dudkiewiczówna Marya E	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
27. Dziewulska Aniela	I	—	—	—	—	I	—	—	—	I
28. Galecka Jadwiga	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
29. Gierlachówna Helena	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
30. Gniazdowska Wanda	I	—	—	—	—	I	—	—	—	I
31. Gołębiowska Jadwiga	—	—	—	—	—	—	I	—	s	—
32. Gorczewska Alina	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
33. Gosłowska Helena	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Gralewska Marya	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
35. Gutkowska Zofia E	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
36. Haillantówna Antonina	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
37. Hniłkówna Róża	I	—	—	—	—	I	—	—	—	I
38. Horwattówna Aleksandra N E	—	—	—	I	—	—	—	I	—	II P
39. Jankowska Marya	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
40. Jentysówna Walerya E	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Jeśmanówna Gabryela E	I	—	—	—	—	I	—	—	—	—
42. Jezierska Marta	—	I	—	—	—	—	—	—	—	—
43. Jodłowska Helena	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
44. Kalinowska Michalina	I	—	—	—	—	I	—	—	s	—
45. Kałwajciówna Julia	—	I	—	I	—	I	—	—	—	II P
46. Kamińska Anna	—	I	—	I	—	I	—	I	—	II P
47. Kamińska Zofia	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P

	I półrocze				II półrocze				Egzamina	
	kurs				kurs				składa	zdała
	literacki		przyrod.		literacki		przyrod.			
	I	II	I	II	I	II	I	II		
95. Rapaportówna Wanda	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I
96. Raschke Karolina	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
97. Raszowska Janina	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I II P
98. Rejchmanówna Zofia Emilia	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
99. Rewieńska Jadwiga E	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
100. Rodziewiczówna Marya	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
101. Romocka Irena	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
102. Rosnowska Zofia	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
103. Rzeczycka Jadwiga	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
104. Rytwińska Bronistawa E N	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
105. Rytwińska Janina E N	—	I	—	—	—	I	—	—	—	—
106. Scharmachówna Kazimiera	—	—	I	—	—	—	I	—	s	—
107. Schmelkesówna Sara	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
108. Sierodzka Julia	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
109. Skinderówna Zofia	—	—	I	—	—	—	I	—	s	—
110. Słuszko Ciapińska Marya	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
111. Staszewska Marya E	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
112. Staszewska Stefania E	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
113. Stalowska Cecylia E	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
114. Szafnicka Joanna	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II
115. Szancerówna Zofia	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
116. Szelutówna Felicya	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I
117. Szlachetkówna Janina	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
118. Bitny-Szlachto Wiktorya	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
119. Szlakówna Marya	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
120. Szukucianka Janina	—	I	—	I	—	I	—	I	—	II P
121. Szuniewiczówna Wacława	—	I	—	—	—	I	—	—	—	I II P
122. Tańska Helena N	—	—	—	I	—	—	—	I	—	II
123. Tarczałowska Helena	I	—	I	—	I	—	I	—	s	—
124. Toczyłowska z Szukstów Jadwiga	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
125. Tylkówna Stefania	I	—	—	—	I	—	—	—	s	—
126. Tyszyńska Teresa	I	—	—	—	I	—	—	—	—	I
127. Waligórska z Szulców Klement	—	—	—	I	—	—	—	—	—	—
128. Wasilewska Władysława	—	I	—	—	—	I	—	—	—	II P
129. Wentzel Wanda	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
130. Wiszniewska Janina	—	I	—	I	—	I	—	I	—	II
131. Wiszniewska Marya	—	—	I	—	—	—	I	—	s	—
132. Witkiewiczówna Marya	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
133. Zawistowska Marya	—	I	—	—	—	I	—	—	s	—
134. Ziemińska Wanda	—	I	—	—	—	—	—	—	—	—
135. Zwolińska Marya	I	—	—	—	I	—	—	—	—	—
Razem	62	60	11	12	53	55	9	9		

Z pomiędzy tych uczenie było zatem z prywatnej edukacji 18 a 9 było takich które nie wysłuchawszy I kursu, zapisały się odrazu na drugi.

B. Spis uczenic wydziału artystycznego.

R. oznacza lekcye rysunków; M. malarstwa; W. kurs rysunków wieczornych.

W kolumnie odznaczeń I znaczy najwyższą nagrodę, t. j. list pochwalny, II uznanie za postęp, III wzmiankę pochlebną; w kolumnie egzaminów A złożony egzamin z anatomii artystycznej, P z perspektywnej, H z historii sztuki.

	Przedmiot	Dawna	Nowa	Egzamina	Odznaczenia
1. Barańska Stanisława	R.	—	I	—	—
2. Beringerówna Hanna	R.	I	—	A	—
3. Bielska Cezaryna	R.	—	I	A	—
4. Bobiatyńska Jadwiga	R.	I	—	—	—
5. Brodowiczówna Jadwiga	R.	I	—	A	II
6. Czaplińska Alina	R. M.	I	—	A	II
7. Czupówna Zofia	R. M.	I	—	A	—
8. Dadány Renata	R. W.	—	I	—	—
9. Dąbska Józefa	R. M. W.	I	—	—	—
10. Dębicka Janina	M.	I	—	—	—
11. Domaniewska Wacława	R.	I	—	—	—
12. Duninówna Wanda	R. M.	I	—	—	II
13. Dynowska Jadwiga	R.	I	—	—	III
14. Flakowiczówna Helena	R. M.	I	—	—	II
15. Gruszyna Walentyna	R. M. W.	I	—	A	III
16. Hartmanówna Anna	R. M. W.	—	I	—	—
17. Jankowska Irena	R. M. P.	—	I	—	—
18. Jonszerówna Julia	R. M. W.	I	—	—	—
19. Jórska Helena	R.	—	I	—	—
20. Kallayówna Fryderyka	R.	I	—	A	—
21. Kondratenko Marya	W.	—	I	—	—
22. Konicówna Ada	R.	I	—	—	—
23. Konopnicka Kamilla	R.	I	—	—	—
24. Konopnicka Zofia	R.	I	—	—	—
25. Kozłowska Matylda (wydano świadectwo)	R. M.	I	—	A	II
26. Kuć Anna	W.	—	I	—	—
27. Kuztelanówna Ludmiła	R.	—	I	—	—
28. Lloyd Agnes	R.	—	I	—	—
29. Marska Henryka	R. W. M.	—	—	A	—
30. Oleśnicka Elżbieta	R. M.	—	I	—	—
31. Petkunówna Marya	R. W.	—	—	A	—
32. Popielecka Helena	R.	—	I	—	III
33. Popławska Wanda	R.	—	I	—	—
34. Rappaportówna Bronisława	R. M.	—	I	—	—
35. Rumińska Natalia	R. M. P.	—	I	—	III
36. Sienkiewiczówna Jadwiga	R.	—	I	—	—
37. Sikorska Izabella	R.	I	—	—	—

	Przedmiot	Dawna	Nowa	Egza- mina	Odzna- czenia
38. Skibińska Janina	R. M.	I	—	A	—
39. Smiłowska Gustawa	R. M.	—	I	A	III
40. Spiro Gizella	R.	—	I	—	—
41. Stelikówna Łucya	R.	I	—	A	—
42. Strzeszewska Tamara Ewelina	R.	—	I	—	—
43. Szujaska Jadwiga	P.	—	I	—	—
44. Tałasiewiczówna Marya	R. M.	—	—	A	—
45. Tetmajerówna Jadwiga	R. M. W.	—	I	A	—
46. Żyrkiewiczówna Anna	R. W.	—	I	—	—

C. Statystyka.

W roku szkolnym 1907/8 zapisało się na kursa ogółem 213 osób, a mianowicie:

uczeniec zwyczajnych wydziałów naukowych	135
» wydziału artystycznego	46
» nadzwyczajnych ¹⁾	32
Razem	<u>213</u>

Co do uczeniec zwyczajnych	Wydział			
	literacki		przyrod.	
to zapisało się w pierwszym półroczu . .	I kurs	II	I kurs	II
z pomiędzy nich nie zapisało się na drugie				
półrocze	62	60	11	12
pozostało na drugie półrocze	13	6	6	3
przybyło na letnie półrocze	50	54	5	9
było w drugim półroczu	3	1	2	—
	<u>53</u>	<u>55</u>	<u>7</u>	<u>9</u>

Co do uczeniec wydziału artystycznego to z pomiędzy 46 zapisanych:

chodziło na rysunki osób	24
» na malarstwo	2
» na malarstwo i rysunki	20
Razem j. w.	<u>46</u>

¹⁾ Oprócz uczeniec zwyczajnych, zapisanych na pewne przedmioty poza danym kursem i wydziałem.

Co do uczenic nadzwyczajnych to chodziły one na następujące przedmioty:

	zimą	latem
biologia	—	2
chemia	1	1
ekonomia	1	—
etyka	1	—
fizyka	1	1
filozofia	2	—
fizyologia	5	4
geografia kolonialna	—	2
geologia	1	—
historia konstytucyonalizmu	3	—
historia polska	3	5
» powszechna	4	7
» sztuki	10	6
literatura polska	4	2
» » XIX w.	4	2
» powszechna	16	15
matematyka	2	—
pedagogia	—	1
psychologia	2	—
zabytki narodowe	—	3
zjawiska życia	1	—
zoologia	1	—

Z pomiędzy 213 osób zapisanych ogółem na kursa było izraelitek 12, prawosławna 1, ewangeliczek 5, reszta katoliczek. Jedna z uczenic zapisała się jako irlandka, jedna jako ormianka i jedna jako węgierka.

Te osoby co do pochodzenia rozdzielały się w następujący sposób:

	Zwycz.	Nadzw.	Artyst.	Razem
Galicja	29	18	16	61
Austria	1	—	—	1
Królestwo Polskie	47	8	18	73
Litwa	29	3	2	34

Wołyń, Podole, Ukraina	14	1	4	19
Inne gub. ces. ros.	15	—	1	16
Zabór pruski	2	2	3	7
Węgry	—	—	1	1
Irlandya	—	—	1	1
Razem	135	32	46	213

Sekcyja szkolna zwolniła od czesnego na wydziałach naukowych 10 uczenie zwyczajnych w całości na przeciąg całego roku, 6 na pół roku. Na wydziale zaś artystycznym uwolniono 2 uczenie, chodzące wyłącznie na rysunki, na cały rok, 2 na półrocze, a 6, chodzących na rysunki i na malarstwo, na cały rok, 5 na pół roku.

D. Egzamina i postępy.

Z pomiędzy 135 uczenie zwyczajnych, było zapisanych na jedno półrocze, a zatem niemogących uzyskać rocznego świadectwa 20

Z pozostałych 115, które słuchały wykładów przez oba półrocza:

Nie zdawało egzaminów 11

Nie ukończyło składać rocznych egzaminów . . . 48

Skończyło składać egzamina z jednego kursu albo z dwu tak, że otrzymało świadectwa bądź z 1, bądź z 2 lat 56

Razem j. w. 135

Wydano im razem 62 świadectw rocznych i 30 dyplomów. Oprócz tego wydano dawniejszym uczenicom 12 świadectw rocznych oraz 7 dyplomów. Ogółem zatem wydano 74 świadectw i 37 dyplomów w ciągu b. roku szkolnego.

Biorąc za jednostką osobę i egzamin, było na kursach w b. roku przeszło 1065 egzaminów.

Skoro zdolnych do ubiegania się o świadectwo roczne było uczenie 115, a tylko 11 nie zdawało egzaminów, to

z ogólnej tej liczby przeszło 93% stawiło się do egzaminu, zaś z pomiędzy nich prawie 54% ukończyło egzamina a prawie 46% ma je ukończyć. Na wolne kursa, bez przymusu egzaminowanego, jest to wprost świetny stosunek.

Po upływie 9 lat od czasu wydawania sprawozdań warto rzucić okiem na całokształt egzaminów. Zrobiłem odpowiednią statystykę. Okazało się, że w ciągu tych 9 lat od 1899/1900 do 1907/8 było zapisanych ogółem 613 uczenic. (Nie wliczyłem w ich liczbę nowo przybyłe w ubiegłym roku). Z pomiędzy tych osób albo wcale nie zdawały egzaminów, albo zdawały — i to w bardzo przeważającej liczbie (jak to widać z corocznych sprawozdań) — ale nie ukończyły zdawać z całorocznego kursu 326 osób. Z pomiędzy reszty 124 ukończyło jeden tylko kurs, a 163 ukończyło oba kursy. Wydano więc świadectw $124 + 163 \times 2 = 450$. Wydano dyplomów 163. Obliczając to na procenta pokaże się, że z pomiędzy 613 osób, 53% albo nie było przez cały rok i nie mogło zdawać egzaminów, albo zdawało, nieraz tak późno, że im brak czasem jednego tylko przedmiotu do otrzymania świadectwa, ale nie ukończyło egzaminów, 20% otrzymało świadectwa z ukończenia jednego roku, a 27% otrzymało świadectwa z dwu lat i dyplom.

Dyplomów z ukończenia kursów wydano w r. b. ogółem 37. Mianowicie otrzymały dyplom:

Lubodziecka Emilia	uczenica z lat 1904/5
Skarbek Tłuchowska Łucya	» » 1905/6
*Cholewska Marya	» » 1906/7
*Grzybowska Stefania	» » »
*Markowska Wanda	» » »
Pomianowska Marta	» » »
Raubianka Zofia	» » »
Bagieńska Wanda	» » 1807/8
Bieniecka Janina	» » »
*Broniewska Stanisława	» » »

* przed nazwiskiem oznacza, że dyplom wydany jest z odznaczeniem.

	Uczenica z lat 1907/8		
*Gałęcka Jadwiga			
Gralewska Marya	»	»	»
Haillantówna Antonina	»	»	»
*Kałwajciówna Julia	»	»	»
Kamieńska Anna	»	»	»
*Kamieńska Zofia	»	»	»
Kniaziółucka Zofia	»	»	»
Kochanowska Helena	»	»	»
Korsakówna Eliza	»	»	»
*Kowalewska z Niedźwieckich Julia	»	»	»
*Kozieńko Wiktorya	»	»	»
*Krokiewiczówna Barbara	»	»	»
*Królikowska Marya	»	»	»
Landau Marya	»	»	»
Majewska Janina	»	»	»
Orzechowska Witalisa	»	»	»
Pogorzelska Stefania	»	»	»
*Polkowska Marya	»	»	»
Raszowska Janina	»	»	»
*Rajchman Zofia Emilia	»	»	»
Romocka Irena	»	»	»
Bitny-Szlachto Wiktorya	»	»	»
Szlakówna Marya	»	»	»
Szukucianka Janina	»	»	»
Szuniewiczówna Wacława	»	»	»
*Toczyłowska z Szukutów Jadwiga	»	»	»
Wasilewska Władysława	»	»	»

Na wydziale artystycznym jury, złożone z kierownika kursu p. Jacka Malczewskiego oraz pp. profesorów Józefa Siedleckiego i Wincentego Wodzinowskiego, przyznało nagrody, wykazane w zestawieniu uczenic wydziału artystycznego, tam zaznaczono też, które uczenice i z jakich przedmiotów składały egzamin.

O pracy wydziału artystycznego złożył p. Jacek Malczewski następujące sprawozdanie:

»Wobec coraz bardziej rozwijającego się zamiłowania do nauki rysunków i malarstwa pragnę zwrócić uwagę Rady miasta Krakowa, by zechciała otoczyć opieką wydział artystyczny i pomieścić go w odpowiednim gmachu.

Pilność profesorów jest wzorową i sumienną jak każdego roku a prace uczenie wskazują stale drogę, po której kursa artystyczne im. A. Baranieckiego od lat wielu wciąż postępują naprzód«.

Facek Malczewski.

3. Bilans Kursów

za czas od 1 lipca 1907 r. do 30 czerwca 1908 r.
sprawdzony 20. VIII 1908 r. przez buchalterę miejską.

Dochody:		K.	h.	K.	h.
Saldo z roku zeszłego				2.755	40
Czesne z kursów naukowych	14.636	—			
» z kursu artystycznego	3.219	50			
» uczenie nadzwyczajnych	1.424	—			
Bilety wstępu	112	—			
Wpisowe	688	—			
Z Magistratu gotówką ¹⁾	9.300	—		29.379	50
				<u>32.134</u>	95

Wydatki:		K.	h.
Czynsz za lokal główny	3.300	—	
» za jedną pracownię (i drugą przez 1 miesiąc)	983	20	
Usługa w trzech lokalach	890	—	
Sekretarka	1.600	—	
Dodatek dyrektora	800	—	
Ryczałt kancelaryjny	240	—	
Czesne prof. wydziałów naukowych	13.468	—	

¹⁾ Oprócz tego kosztu opału, zapłacone przez Magistrat, wynoszące w r. słonecznym 1907 Kor. 385.

Czesne prof. wydziału artystycznego	4.684	—	
Modele na wydziale artystycznym	782	80	
Nagrody » »	170	—	
Druk sprawozdania	86	—	
Reklamy	340	—	
Aparat naukowy	1.509	07	
Sprzęty	289	68	
Administracya i utrzymanie porządku	1.196	94	
Światło w trzech lokalach	144	—	30.483 69
Saldo			1.651 26
			<hr/>
			32.134 95

4. Kronika.

Z powodu zmiany w składzie Rady miejskiej zmienił się i skład kuratorji; z początkiem roku szkolnego należeli do niej Radyccy miejscy: M. Chyliński, T. Sołtysik i Dr. B. Ulanowski. Po wyborach zajęli ich miejsce: Dr. E. Bandrowski, Dr. J. Nowak i Dr. Wł. Wasung.

W gronie ciała nauczającego zaszły takie zmiany, że wykłady historyi sztuki objął prof. A. Łada Cybulski, historyi polskiej Dr. L. Kolankowski, zoologii prof. St. Smreczyński. W nieobecności prof. M. Siedleckiego wykładał też w tem półroczu biologię prof. E. Godlewski jun., a matematykę prof. L. Silbermann.

Rok obecny zamyka czterdziestoletni okres istnienia kursów. Jak ze sprawozdań tych i historyi kursów, pomieszczonej w pierwszym Sprawozdaniu, wiadomo, kursa stale szły za postępem, ciągle się rozwijały, czyniąc zadość wzmagającym się potrzebom społeczeństwa. Żadna jednak instytucya nie może sobie powiedzieć, że doszła do kresu swego rozwoju, żyć, to znaczy rozwijać się. I kursa więc potrzebują dalszego rozwoju.

Zmiany potrzebne w ogólnym planie są podrzędnego znaczenia. Chodzi tu tylko o wydział literacki, na którym jest za dużo przedmiotów egzaminu.

Reforma kursów istotnie powinna polegać na stworzeniu trzeciego roku studyum, studyum specjalizacji nauk, którym się uczenice — co ukończyły ogólny kurs nauk — chcą oddać. Na wydziale przyrodniczym możnaby stworzyć pracownie: chemiczną, botaniczną i zoologiczną. Na wydziale literackim powinny powstać trzy seminaria: języka polskiego, historii polskiej i literatury polskiej. Do poważnej pracy w dwu ostatnich, znajomość języka łacińskiego jest nieodzowną. Zachodzi więc potrzeba wprowadzenia — poza planem ogólnym — lektoratu języka łacińskiego.

Ponad wszystkim góruje jednak potrzeba własnego gmachu, bez własnego bowiem dachu trudno wprost myśleć o poważnych reformach. Potrzebę tę uzasadniałem wielokrotnie. Miejmy nadzieję, że rok przyszedł ziści ją w zupełności.

ROZKŁAD WYKŁADÓW

na lata i półroczu.

	Tygodniowa ilość godzin			
	na kursie I		na kursie II	
	w półroczu		w półroczu	
	zim.	letn.	zim.	letn.
Na wydziale literackim:				
Historia polska	2	2	3	3
» powszechna	2	3	3	3
» sztuki	2	1	2	2
Literatura polska	4	4	3	3
» powszechna	2	2	5	5
Na wydziale przyrodniczym:				
Matematyka	5	4	—	—
Fizyka	4	5	—	—
Chemia	4	4	—	—
Biologia	—	—	—	3
Geologia z mineralogią	—	—	4	—
Botanika z fizjologią roślin	—	—	4	4
Zoologia	—	—	2	3
Fizjologia zwierząt	—	—	2	2
Wykłady wspólne obu wydziałów:				
Psychologia	3	—	—	—
Etyka	—	2	—	—
*Pedagogia	—	3	—	—
Historia filozofii	—	—	2	3
Język polski ¹⁾	2	3	—	—
Literatura polska XIX w. ²⁾	—	—	3	3
Historia kościoła	2	—	—	—
» konstytucjonalizmu	—	—	2	—
Geografia kolonialna	—	—	—	2
O zabytkach sztuki i pamiątkach narodowych ³⁾ (z 16 wycieczkami)	—	—	1	2
O zjawiskach życia	2	2	—	—
*Hygiena	—	—	—	3
Ekonomia polityczna	3	2	—	—

*) Z przedmiotów wspólnych, oznaczonych gwiazdką, uczenie muszą zdawać egzamin na dyplom, z pozostałych nie zdają.

1) 2) 3) Z tych przedmiotów zdają uczenie wydz. literackiego.

